

*Казімирова Ольга Олегівна,
студентка 3 курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.*

ОСОБЛИВОСТІ МІЖДЕРЖАВНОГО УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ ЗГІДНО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Актуальність обраної мною теми обумовлена тим, що сьогодні інститут усиновлення набуває популярності та міжнародного характеру.

Законодавство України чітко регулює відносини пов'язані з процесом усиновлення, держава дбає, щоб даний процес проводився максимально у її інтересах. До того ж один з основних принципів сімейного права є пріоритет сімейного виховання дитини. Тому що саме сім'я може забезпечити умови для всебічного розвитку особистості.

Як ми вже знаємо, на усиновлення дитини, окрім громадян нашої держави, мають іноземці. Процес здійснення усиновлення іноземцями відрізняється від національного. Громадяни України усиновлюють дітей виключно в судовому порядку, а іноземці реалізують своє право в консульській установі або дипломатичному представництві за дозволом урядового органу державного управління з усиновлення та захисту прав дитини.

Згідно ст. 283 Сімейного кодексу України 2002 року, держава встановлює певні вимоги під час процесу усиновлення іноземцями:

1. переважне право на усиновлення мають:

1) іноземці, які є родичами дитини;

2) громадяни держави, з якими Україна уклала договір про надання допомоги;

3) подружжя;

2. іноземці мають право на усиновлення дитини, якщо вона перебуває не менше як 1 рік на обліку в Державному департаменті з усиновлення та захисту прав дитини;

3. іноземні громадяни не можуть усиновити дитину віком до одного року;

Законодавство також передбачає і виключення, коли усиновлення може бути здійснене, якщо дитина не перебуває на обліку навіть 1 року в Державному департаменті з усиновлення та захисту прав дитини або, якщо дитина досягла 5 років. Таке усиновлення дозволяється, якщо дитина страждає на хворобу, яка передбачена та затверджена Міністерством охорони здоров'я.

На нашу думку, позиція держави правильна, а саме надання пріоритетності національного усиновлення та встановленню вимог у процесі міждержавного усиновлення. Нагода всиновити дитину надається іноземцям лише при неможливості державного усиновлення. Така політика держави підкреслює наміри охороняти інтереси дітей та створювати сприятливі умови для їх повноцінного розвитку та виховання.

Після всиновлення дитини іноземцями здійснюється нагляд за цими сім'ями, а саме за дотриманням прав дітей. Такі повноваження покладаються на відповідні консульства та дипломатичні установи за дорученням Міністерства закордонних справ. Даний нагляд здійснюється до досягнення повноліття дитини.

Однак, як показує практика встановлений порядок нагляду порушується, як і консульствами, так і усиновлювачами. Існує багато випадків, коли іноземці-усиновлювачі не ставлять дітей на облік, а представники дипломатичних та консульських установ не відвідують їх сім'ї та не спілкуються з дітьми. Саме тому в багатьох звітах відсутні відомості про стосунки дитини з батьками, стан її здоров'я, умови проживання [3].

О. В. Голубанова визначає, що дана проблема потребує негайного вирішення. На її думку, консульські установи та їхні працівники не в змозі ефективно і в повному обсязі виконати свої обов'язки виключно через незначну кількість консульських установ, інколи навіть через відсутність у деяких країнах українських дипломатичних представництв, до того ж через велику кількість усиновлених дітей [2].

На нашу думку, для того, щоб забезпечити безпеку та сприятливі умови для щасливого життя дитини держава повинна надавати право серед іноземців виключно родичам дитини та громадян держав, з якими уклала договір про надання правової допомоги або державам-учасникам Конвенцій про усиновлення.

Лише в такому випадку можна забезпечити дитині безпеку та запобігти викраденню, продажу або торгівлю ними.

Отже, ми тепер розуміємо, що Законодавство України має певні колізії у регулюванні міждержавного усиновлення. Ми вважаємо, що для усунення даних проблем держава повинна в першу чергу укласти договори або цільові угоди з державами, громадяни якої найчастіше проявляють ініціативу на усиновлення дітей (Італією, Ізраїлем, Німеччиною, Францією та США). Чітко сформулювати та конкретизувати порядок нагляду за сім'ями іноземців-усиновлювачів та порядок повернення дитини до України, якщо усиновлювачне виконує обов'язків або ж порушує та не захищає інтереси дитини.

Література:

1. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року//Відомості Верховної Ради України України. -2002. – № 21-22. -Ст.135.
2. Губанова О.В. Організаційно-правове регулювання усиновлення в Україні : автореф. дис. ... кан. юрид. наук : 12. 00. 07 / О.В. Губанова. – К., 2011. – 20с.
3. Погорецька Н. В. Міжнародне усиновлення: проблемні питання / Н. В. Погорецька //Форум права. -2011. – № 3. – С. 612-617 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11pnvupp.pdf>

Калініна Анна Сергіївна,

*студентка 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н, доцент Адаховська Н.С.*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СПАДКУВАННЯ ЗАЧАТОЇ, АЛЕ ЩЕ НЕ НАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ, ЗА ДОПОМОГОЮ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Донедавна вплив на розвиток зачатої дитини та самого зачаття був майже неможливим, проте з розвитком біологічних наук це стало реальним. Разом з прогресом медицини все більше з'являється питань у цивільному праві щодо правового становища такої особи в цілому, та спадкування зокрема. Даній проблемі присвячені праці таких авторів як М.С. Абраменков, О.В. Гренкова, Л.А. Лунц, С.Ю. Пятин, О.А. Хищенко та інші.

У ЦК України міститься норма (ч.2 ст.25), в якій говориться, що у випадках, встановлених законом, охороняються інтереси зачатої, проте ще не народженої дитини. Зокрема, у ч. 1 ст.1222 ЦК України вказано, що правом на спадкування наділяється дитина, яка була зачата за життя спадкодавця та народжена живою після його смерті [1]. Саме щодо цієї норми виникає багато питань, адже в сучасному світі зачаття плоду, його виношування та процес народження можуть відбуватися без фактичної участі біологічних батьків, а також можливе зачаття й після їх смерті. В той же час постає питання, чи буде визнаватися дитина спадкоємцем, якщо вона була зачатою внаслідок штучного запліднення «in vitro» після смерті біологічних батьків, адже у ч.1 ст.123 Сімейного кодексу України говориться, що дитина, яка народжена внаслідок сурогатного материнства, буде такою, що походить від подружжя [2].

В чинному законодавстві не містяться легальні визначення понять «зачаття» та «запліднення», що нерідко призводить до виникнення низки негативних наслідків під час визначення правового статусу дітей, народжених шляхом сурогатного материнства. Справедливою є теза про те, що запліднення